

Przeczytaj tekst a następnie zredaguj notatkę na temat początków filmu. Wybierz najważniejsze informacje.

Pierwszy wprowadzony na rynek film przypisuje się na ogół Thomasowi Alvie Edisonowi, elektromechanikowi amerykańskiemu, który 17 października 1888 r. złożył w USA projekt patentu fonografu optycznego. Chodziło o aparat pozwalający oglądać szybkie następstwo mikrofotografii ułożonych wokół szklanego cylindra. Nie był to praktyczny pomysł. W styczniu 1898 r. Edison polecił Wiliamowi Kennedy'emu Lauriemu Dicksonowi, asystentowi w laboratoriach w West Orange (stan New Jersey) pracować nad rozwojem aparatu znanego później jako kinetoskop, maszyna filmowa do użytku w salonach atrakcji. Dickson, urodzony we Francji z angielskich rodziców, był wyszkolonym fotografem, mógł więc poprowadzić badania lepiej niż jego przełożony, niewiele wiedzący o optyce. [...]

Pierwszy publiczny pokaz filmu miał miejsce w Laboratoriach Edisona w West Orange, 22 maja 1891 r., gdy 147 przedstawicielek Narodowej Federacji Klubów Kobięcych zjadło obiad z panią Edison, a następnie zwiedziło zakłady jej męża, w których pozwolono im obejrzeć nowy kinetoskop. Gazeta „Sun” donosiła: *„Zaskoczone i uradowane członkinie klubów zobaczyły stojącą na podłodze niewielką skrzynkę z sosnowego drewna, a przy niej parę kółek i pasów transmisyjnych* oraz robotnika, który wszystko obsługiwał. Na szczycie skrzynki był otwór o może calowej średnicy. Zaglądając przezeń, widziały obrazek mężczyzny. Był to bajkowy obrazek. Kłaniał się, uśmiechał, machał ręką i zdejmował kapelusz z największym wdziękiem i naturalnością. Każdy ruch był doskonały. [...]*”

Można więc uznać, że w tym czasie Dickson pokonał już wszystkie trudności, które przeszkadzały robić filmy nadające się do publicznego pokazywania. Niewiele otrzymał w zamian. Kiedy po kłótni z przełożonym opuścił West Orange w 1895 r., Edison uporeczywie przypisywał wynalazek wyłącznie sobie. Większość historyków przyjęła jego wersję aż do 1961 r., gdy ukazała się bulwersująca monografia zatytułowana *„O micie ruchomych obrazów Edisona”*. Autor, Gordon Hendricks, przedstawił niepublikowane dotychczas dokumenty z archiwum Edisona, świadczące, że wszystkie eksperymenty prowadził – lub kierował nimi – Dickson, i że Edison zainicjował jedynie badania oraz zapewnił im materialne zaplecze. [...]

Pierwszy komercyjny seans filmowy odbył się w Salonie Kinetoskopowym Braci Holland, na Broadwayu w Nowym Jorku, otwartym 14 kwietnia 1894 r. Stało tam 10 kinetoskopów, w dwóch rzędach po pięć; za 25 centów widzowie mogli obejrzeć 5 filmów (za 50 centów - wszystkie). Dochód pierwszego dnia wyniósł 120 dol., co świadczy o tym, że „publiczność” kinowa liczyła niemal 500 osób.

Pierwszym filmem prezentowanym publicznie na ekranie było *„Wyjście robotników z fabryk”*, pokazane przez Louisa i Auguste'a Lumière'ów członkom Towarzystwa Zachęty Przemysłu Narodowego, przy rue de Renes w Paryżu, 22 marca 1895 r. [...] przedstawiał robotników wychodzących na przerwę obiadową z fabryki Lumière'ów w Lyonie. [...]

Powszechnie uznaje się, że pierwszy pokaz braci Lumière przed płatną publicznością w Grand Café, na Boulevard des Capucines w Paryżu, 28 grudnia 1895 r., stanowi początek ruchomych obrazów jako masowej** rozrywki.

P. Robertson, *Co, gdzie, kiedy po raz pierwszy*

*pas transmisyjny – taśma nakładana na koło pędni, służąca do przekazywania napędu.

** masowy – przeznaczony dla szerokiego ogółu, dla wielu osób.